

„NOWY ŚWIAT” — CONSOLIDATED OCTOBER 4TH, 1925 WITH THE „TELEGRAM CODZIENNY” — IS AN OUTSTANDING POLISH INFLUENCE IN THE TERRITORY IT DOMINATES.

Newy Swiat

THE POLISH

MORNING WORLD

„NOWY ŚWIAT” — SKONSOLIDOWANY DNIA 4-GO PAŹDZIERNIKA 1925 Z „TELEGRAMEM CODZIENNYM” JEST NAJPOWAGNIJSZYM CZYNNIKIEM W ŻYCIU POLSKIM NA WSCHODZIE.

No. 288 ROK XXVIII DAILY & SUNDAY NEW YORK
Czwartek, 15 Października, (Thursday, October 15), 1925

TELEGRAM CODZIENNY

Entered as Second Class Matter,
March 1st, 1914, New York
Post Office, New York, N. Y.

CENA 3 CENTY

PAKT GWARANCYJNY GOTOWY

PREZ. COOLIDGE WIDZI KORZYŚĆ FRANCJI W ZAŁATWIENIU DŁUGÓW

Francja mogłaby łatwiej uzyskać nowe pożyczki

FINANSOWA SYTUACJA FRANCJI ULEGŁBY ZMIANIE
NA LEPSZE

WASHINGTON, 14 października. — Jeden z członków rządu przemawiając imieniem prezydenta Coolidge'a oświadczył wyraźnie, iż ekonomiczne położenie państw, będących dłużnikami Stanów Zjednoczonych po prawidło się znacznie, gdyby państwa te załatwiły ze Stanami Zjednoczonymi sprawę swych długów.

W pierwszym rzędzie państwa te mogłyby łatwiej uzyskać prywatne pożyczki w Stanach Zjednoczonych i uzyskać niższą stopę procentową. Przedstawiciel prezydenta Coolidge'a oświadczył, iż rząd Stanów Zjednoczonych na wszelkie próby o pożyczkę zaprzęgałby się ze względu na ich słabość, bez względu na stosunki polityczne odnośnie państwa do jego sąsiadów. Prezydent Coolidge sprzeciwia się jednak udzielaniu pożyczek, które mogą być użyte do celów wojennych.

Mimo, że rząd Stanów Zjednoczonych pragnie współpracować z temi państwami, które szczerze pragną załatwić sprawę swych długów należnych St. Zjedn., to jednak nie ma żadnego wpływu na załatwienie przez te państwa prywatnych pożyczek.

Prezydent Coolidge wyraził przekonanie, że kwestia poprawy finansowej państw europejskich zależna jest od nich samych. Jak również kwestia załatwienia długów pożyczek w St. Zjedn. Faktem jest że stosunki finansowe tych państw, które załatwiły swe sprawy długów wojennych w Stanach Zjednoczonych zmieniły się o wiele na lepsze, a szczególnie w opinii finansistów amerykańskich.

REPUBLIKAŃSKI KANDYDAT ZA PRZYCHYLENEM TRAKTOWANIEM CUDZOZIEMCÓW

Waterman za rewizję ograniczeń imigracyjnych — Potępią uprzedzenia rasowe i obłąd religijny

NEW YORK, 14 października. — Kandydat republikański na mayora miasta Frank D. Waterman, przemawiając wczoraj w Lenox Luceum, 256—2-a ulica, oświadczył, że jest przeciwny wszelkim uprzedzeniom narodo-wojennym i religijnym, a jest za zniesieniem ograniczeń imigracyjnych, chociaż jest zwolennikiem wykonywania wszystkich praw.

Następnie kandydat partii republikańskiej na mayora miasta przedstawił swój pogląd na stosunek do cudzoziemców w następujący sposób.

„Budując moje przedsiębiorstwo, musiałem podróżować wiele po Europie. W rzeczywistości większość mojego interesu znajduje się w Europie. Dlatego odnośnie się przychylnie do zagadnień obchodzących cudzoziemców przybywających do Stanów Zjednoczonych. Jestem za swobodą imigracji, o ile ona jest zgodna z żywotnym interesem naszych obywateli i robotników. Nie waham się powiedzieć, że obecne prawo imigracyjne nie jest pod każdym względem

małże. Gdybym miał w tym względzie coś do powiedzenia, jako mayor New Yorku, to mojem zdaniem prawo o ograniczeniach imigracyjnych powinno być poddane pewnej rewizji, aby nie pozwalać na takie nieładne, jak zjawisko, jak rozdzielanie rodzin, co jest sprzeczne z prawem natury.

„Jestem absolutnie przeciwny wprowadzeniu w życie praw, które przyznają się do naruszania osobistej wolności za wyjątkiem jednego wypadku, kiedy osoba wolność musi być ograniczona w interesie powszechnego dobra. Prawa świeżożłotek są sprzeczne z moimi poglądami, zarówno, jak z moim doświadczeniem handlowym. Jestem zdania, że mamy zawleże rościć prawa, jak również, iż powinniśmy się zadowalać o ograniczenia osobistej wolności. Oczywiście, gdy prawo staje się prawem, powinno być stosowane i wykonywane i pod tym względem nie robię żadnego zastrzeżenia.

Nie jestem za niedbalstwem w

(Ciąg dalszy na str. 4-e.)

KTO ZWRÓCIŁ SKRADZONE KLEJNOTY?

Kto zwrócił klejnoty wartości 683,000 dolarów, skradzione 30-go września w hotelu Plaza z apartamentu pani Jessie Woolworth-Dunahue? Skradzione klejnoty zostały znalezione w tajemniczym sposób, podobnie, jak w tajemniczym sposób zostały skradzione. Ktoś dotychczas nie wie, czy klejnoty ukradł złodziej, który zakradłszy się do apartamentu milojerki, ukłonił się za sobą, czy też złodziejem był jeden z gości hotelowych, lub ktoś inny, który wziął je z pokroju milojerki i następnie wrzucił je swojemu współnikowi?

Dziwne losy dokumentów wojennych

WARSZAWA. — Donosiliśmy, że na oświadczenie Marszałka Piłsudskiego, wydrukowane w „Kurjersku Porannym”, iż archiwum dokumentów wojny zostało zdekompilowane i skłone przy wprowadzeniu do fałszytk historycznych, minister spraw wojennych odpowiedział powołaniem komisji rzeczoznawczej dla zbadania aktów Biura historycznego. Do komisji tej gen. Sikorski powołał pułk. Tokarski, pułk. Gembarszewskiego oraz raspo-ko przedmiem ogłoszeniu nazwisk w prasie prof. Handelsmana i Konopczyńskiego. Na przewodniczącego wyznaczono został szef korpusu kontrolerów, gen. Górecki. Komisja ona ma być cześć w rodzaju sądu nad zarzniętymi Marszałka, arbitrami między nim, a szefem sztabu, który twierdzi, iż w Biurze historycznym wszystko jest w porządku. Komisja jednak posiada zadania, czy wadę: jest jednostronna, gdyż planowana przez gen. Sikorskiego, gdy tymczasem Marszałek Piłsudski nie delegował do niej swych mężów zaufania. Oczywiście takie jednostronne skłopotowanie komisji wytworza dla członków jej, bardziej wrażliwych, sytuację niemiłą. I oto, jak nam komunikują, przewodniczący komisji, gen. Górecki, zrezygnował z uczestnictwa, komentując krok swój tem, że żaden z generałów polskich nie ma prawa wydawania oficjalnych

sądu o enuncjacjach pierwszego Marszałka Polaki; również prof. Handelsman złożył oświadczenie, iż do komisji należeć nie będzie, bowiem nie uważa takiej komisji za właściwą.

Wobec tego gen. Sikorski powołał, jak słychać, na miejsce gen. Góreckiego — gen. Skierskiego, zaś na miejsce prof. Handelsmana — prof. Zakrzewskiego ze Lwowa.

Wiec Posła Dr. Polakiewicza w Newarku

Staraniem Zjednoczonych Komitetów Im. Józefa Piłsudskiego odbył się w ubiegły wtorek w Klubie Oświatowym wiec posła Polakiewicza przy wypełnieniu sali. Prezes Szczepan Górecki, otwierając wiec, przypomniał o zebraniach wtorkowych i powitał posła Polakiewicza. Zagał wiec od kapitana Gutowskiego, mówiąc krótko o roli Marszałka Piłsudskiego, Wodza Narodu Polskiego i Demokracji i witając posła Polakiewicza, jako swego Kolegę-Majora i praco-kożnego z czasów wojny polsko-bolszewickiej, mówiąc o pracy i zasługach polskich przy tego Oficera, jednego z najbliższych ludzi Marszałka i b. Naczelnika Państwa. Sekretarował ob. A. R. Borkowski.

Posł dr. Polakiewicz po złożeniu podziękowania za powita-

Czesko-amerykańska umowa w sprawie spłaty długów podpisana

WASHINGTON, 14 października. — Czesko-amerykańska umowa w sprawie spłaty długów należnych Stanom Zjednoczonym od republiki czeskosłowackiej została dzisiaj podpisana przez dr. Vilema Pospiesila w imieniu Czecho-Słowacji i sekretarza skarbu Mellon'a w imieniu Stanów Zjednoczonych.

Prezydent Coolidge już zatwierdził zawartą umowę, która będzie przedstawiona do zatwierdzenia Kongresowi podczas następnego sesji, która się rozpocznie w pierwszy poniedziałek grudnia. Po podpisaniu umowy przez prezydenta czeska komisja dla załatwienia długów odejła do Now Yorku.

Ostatnie Wiadomości

Zderzenie lokomotyw ojca i syna

LONDYN. — Maszynista kolejowy, ojciec i syn, prowadząc pociąg osobowy najeżdżał właśnie na siebie na pociągach krajowych kolejowej. Maszynista ojciec Jamesa Patchard doznał lekkich obrażeń, zaś maszynista syn, wyszedł cało z katastrofy.

Strajk marynarzy zakończony

LONDYN. — Strajk marynarzy, strajkujący od pewnego czasu, skutkiem czego angielska komunikacja okrętowa została w części sparaliżowana, doznał porozumienia z właścicielami kompanii okrętowych z wyjątkiem Londynu.

Projekt ogłoszenia Kolumba świętym

REYM. — W katedrze rzymsko-katolickiej kłóciła się myśl ogłoszenia Kolumba świętym na zasadzie iż Kolumb dokonał swej wyprawy przy pomocy środków dostarczonych przez papieża katolickiego i w celach katolickich rozszerzenia wiary katolickiej w Indiach, a w końcu wyprawa Kolumba była przedstawianą pod opieką Matki Boskiej Gwiazdy Morza.

Rozbiór japońskiego aeroplanu w Anglii

LONDYN. — Jeden z lotników japońskich, który spadł na ziemię w odległości 20 mil od Londynu, w chwili gdy leciał swym lotem Tokio—Londyn.

Minister Skrzyński i minister Benesz odbyli dłuższą konferencję z przedstawicielami Niemiec, kanclerzem Lutherem i ministrem spraw zagranicznych Steresemannem, w celu przekształcenia, że taki sam pakt gwarancyjny, jak w sprawie bezpieczeństwa w zachodniej Europie powinien zostać zawarty w sprawie bezpieczeństwa wschodniej Europie.

Francja wczoraj wyraziła gotowość wyzerzenia się swego prawa pospieszenia z pomocą Polsce i Czecho-Słowacji, jeżeli Niemcy zgodzą się nie atakować Polski i Czecho-Słowacji.

Sprawa ta jednak należy do władzy rządu niemieckiego i temu rządu została przedstawiona na do rozstrzygnięcia.

Wtępił wiec czy rząd niemiecki zgodzi się dać przyrzeczenie nieatakowania Polski i Czecho-Słowacji. W takim razie wschodnie układy arbitrażowe byłyby regulowane konstytucją Ligi Narodów, przewidującą przymusowe sądy polubowne we wszystkich spornych punktach bez urzędowego wyłączenia możliwości wojny, czyli,

Poglądy Aljantów i Niemiec na bezpieczeństwo Europy uzgodnione

FRANCJA BĘDZIE MIAŁA PRAWO UDZIELIĆ POMOCY POLSCE I CZECHO-SŁOWACJI

Rokowania paktu gwarancyjnego zamienią się w rokowania dla zawarcia układów arbitrażowych

LOCARNO, 14 października.

Pakt gwarancyjny zaproponowany przez Niemcy i przyjęty przez Aljantów, mający na celu wyrugowanie wojny z zachodniej Europie jest już prawie gotowy. Projekt paktu gwarancyjnego został przyjęty przez Niemcy, Francję, Belgię, Włochy i Anglię w ostatecznej formie za wyjątkiem kilku mniej ważnych szczegółów.

Dwie ważne kwestie, od których zależała forma dokumentu, zostały ostatnie dni załatwione.

Przyjęcie Niemiec do Ligi Narodów stało się możliwym, dzięki poparciu Aljantów, którzy zgodzili się przyznać Niemcom pewne ustępstwa przy przyjmowaniu do Ligi Narodów, ze względu na specjalną sytuację Niemiec z powodu wojennych i ekonomicznych klauzul wersalskiego traktatu pokoju. Zaś Niemcy przyznali Francji prawo pospieszenia Polsce z pomocą na podstawie 15 i 16 artykułu Ligi Narodów w razie nie-sprokowanego napadu jej przez Niemcy lub Rosję.

Ostateczne przyjęcie paktu gwarancyjnego odbędzie się w czwartek.

Układy arbitrażowe pomiędzy Polską i Czecho-Słowacją a Niemcami jeszcze nie zostały ułożone i załatwienie całego świata jest obecnie zagrożone na te dokumenty.

Minister Skrzyński i minister Benesz odbyli dłuższą konferencję z przedstawicielami Niemiec, kanclerzem Lutherem i ministrem spraw zagranicznych Steresemannem, w celu przekształcenia, że taki sam pakt gwarancyjny, jak w sprawie bezpieczeństwa w zachodniej Europie powinien zostać zawarty w sprawie bezpieczeństwa wschodniej Europie.

Francja wczoraj wyraziła gotowość wyzerzenia się swego prawa pospieszenia z pomocą Polsce i Czecho-Słowacji, jeżeli Niemcy zgodzą się nie atakować Polski i Czecho-Słowacji.

Sprawa ta jednak należy do władzy rządu niemieckiego i temu rządu została przedstawiona na do rozstrzygnięcia.

Wtępił wiec czy rząd niemiecki zgodzi się dać przyrzeczenie nieatakowania Polski i Czecho-Słowacji. W takim razie wschodnie układy arbitrażowe byłyby regulowane konstytucją Ligi Narodów, przewidującą przymusowe sądy polubowne we wszystkich spornych punktach bez urzędowego wyłączenia możliwości wojny, czyli,

że Niemcy, jako członek Ligi Narodów, nie mogłyby napaść na Polskę i Czecho-Słowację, nie wyczerpując wszystkich środków przewidzianych przez konstytucję Ligi Narodów dla jej zapobieżenia przy pomocy sądów polubownych.

Członek paktu gwarancyjnego faktycznie został już ułożony pomiędzy ułożeniem jego treści a podpisaniem mogą zaistnieć pewne trudności.

Dla Niemiec obecnie nadarza się sposobność targów. Przedstawiciele Niemiec dostali wiele obietnic słownych, a obecnie do magają się dowodów pisemnych na podstawie, że rządy francuskie często się zmieniają a ich następcy nie są zobowiązani do dotrzymywania słownych obietnic.

Niemcy domagają się w przyszłości równych praw w powrocie z innymi państwami w celu rzekomej odbudowy swego prawa myślu obywateli. Żądają oni także uznania ewakuacji przy-kości mostowego Kolonii, jako faktu, że klauzule wersalskiego traktatu pokoiu odnośnie rozbrojenia Niemiec zostały spełnione i by wojaka Aljantów nie kurowało a przychodzą Rolniskie go nie były przenoszone do innej części strefy okupacyjnej, wreszcie zastrzeżenia wersalskie go traktatu pokoiu dotychczas zagubione, rzekł Saary zostały wkrótce wprowadzone w życie.

Treść paktu gwarancyjnego w jego dotychczasowej formie przedstawia się następująco: Przedmowa stwierdza, iż uczestnicy paktu gwarancyjnego zobowiązują się nie prowadzić wojny pomiędzy sobą. Wszystkie prawne sprawy uczestnicy zgadzają się poddać do rozstrzygnięcia Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości, zaś polityczne wydawać po polubowne, który będzie się składał z przedstawicieli poszczególnych państw po jednym z państw objętych sporem i trzeciego z państwa neutralnego, na którego zgodzą się obaj przedstawiciele państw spornych. Gdyby takie pojednanie nie było

(Ciąg dalszy na str. 6-e.)

Powód w Alasce
CORDOVA. — Na ulicach miasta Cordova woda dochodziła do dwóch stóp wysokości na skutek dużych deszczów słownych. Komunikacja kolejowa w górze Alasce została sparaliżowana. Dem Peterson, stojący na wozie nad przystankiem, skutkiem podmycia góry przez długie deszcze, zsunął się 150 stóp w dół i ośmił nad brzegiem morza. Pan Peterson, doznał lekkich obrażeń, zaś jego wyzysk i wypadku czoło.

GABRIELA ZAPOLSKA

ZNAK ZAPYTANIA

?

W NIEDZIELĘ W „NOWYM ŚWIECIE”!

Wstępnie do Komitetów im. Józefa Piłsudskiego

2. Pokoje do wynajęcia: 166 Ave.
Blako 10th St. (16r)